

**EUROPEAN
CLIMATE
PACT**

#MyWorldOurPlanet
#EUClimatePact

Peer

Parliaments

Make
yourself
heard

Kif tospita Peer Parliament

(Parlament tal-Pari): Il-gwida pass

wara pass biex tmexxi l-grupp tiegħek

waqt dibattitu dwar il-klima

Id-dibattitu kif ukoll l-azzjoni huma fatturi essenzjali biex insolvu l-kriżi klimatika. Aħna neħtieġu persuni madwar l-Ewropa li jistgħu jinteragixxu u jesprimu l-ideat, l-opinjoni u t-tfassi tagħhom dwar it-tibdil fil-klima, sabiex inkunu nistgħu nitgħallmu minn xulxin u noħorġu b'soluzzjonijiet li jaħdmu għal kulhadd. Bħala soċjetà, aħna lkoll neħtieġu li naħdmu flimkien biex nindirizzaw l-isfida l-aktar urġenti tal-ġenerazzjoni tagħna. Huwa hawnhekk fejn inti tista' tgħin!

Nixtiequ nringrazzjawk talli offret li tospita volontarjament sessjoni tal-Peer Parliament, u li tlaqqa' flimkien lill-ħbieb, lill-familja, lill-kollegi u lill-ġirien tiegħek biex niddiskutu l-kwistjonijiet klimatiċi l-aktar importanti ta' żminijietna. **Billi tospita Peer Parliament, inti tkun parti minn inizjattiva madwar l-Ewropa kollha li tteġġeg lin-nies biex jikkollmu dwar it-tibdil fil-klima.** Id-diskussjonijiet li qed isiru madwar il-kontinent se jagħtu l-possibbiltà lilna lkoll kemm aħna nesprimu l-ideat tagħna u nitgħallmu minn xulxin, bil-għan li ngħinu lill-Ewropa tilhaq il-mira tagħha li ssir l-ewwel kontinent u soċjetà fid-dinja newtrali għall-klima sal-2050.

Dan id-dokument ma jistax jitqies li jikkostitwixxi pożizzjoni uffiċjali tal-Kummissjoni Ewropea. Jekk jogħġbok innota li l-informazzjoni li tinsab f'dan id-dokument tista' tkun skaduta peress li inizjalment kienet ma'luqa fl-2022.

Il-Lussemburgu: L-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea, 2024

© L-Unjoni Ewropea, 2024

Il-politika tal-użu mill-ġdid tad-dokumenti tal-Kummissjoni Ewropea hija bbażata fuq id-Deciżjoni tal-Kummissjoni 2011/833/UE tat-12 ta' Diċembru 2011 dwar l-użu mill-ġdid ta' dokumenti tal-Kummissjoni (ĠU L 330, 14.12.2011, p. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>). Għajr jekk ikun indikat mod ieħor, l-użu mill-ġdid ta' dan id-dokument huwa awtorizzat bil-liċenzja Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Dan ifisser li l-użu mill-ġdid huwa permess kemm-il darba jingħata kreditu xieraq u jiġu indikati t-tibdiliet kollha.

Għal kull użu jew riproduzzjoni ta' elementi li mhumiex proprjetà tal-Unjoni Ewropea, jista' jkun hemm bżonn li jintalab permess direttament mid-detenturi tad-drittijiet rispettivi.

Għan

L-għan tal-Peer Parliament huwa li tintlaħaq deċiżjoni ta' grupp kongunta u infurmata fuq mistoqsijiet kruċjali dwar l-azzjoni klimatika. Intkom tistgħu tagħzlu minn firxa ta' għażliet ta' risposti kif ukoll tissuggerixxu l-ideat tagħkom stess. Aħna nipprovdu materjali li huma faċli biex taqrawhom sabiex ikun hemm dibattitu infurmat. L-interazzjoni mal-ħsibijiet u l-opinjoni tal-membri kollha tal-grupp se twassal għal proċess eċċitanti fejn titgħallmu flimkien u taqblu fuq soluzzjonijiet komuni għal uħud mill-kwistjonijiet l-aktar urġenti ta' żminijietna. Il-vuċijiet u l-għażliet tagħkom ser jinstemgħu u jkunu diskussi ma' dawk li jfasslu l-politika u l-partijiet ikkonċernati.

Kif tospita Peer Parliament?

Huwa faċli biex tospita Peer Parliament u jeħtiegħ biss li ssegwi ħames passi faċli. Din il-gwida pass wara pass se tgħinek timmodera d-diskussjoni u tiżgura li kulhadd ikun jista' jesprimi l-ħsibijiet u l-ideat tiegħu b'mod strutturat. Barra minn dan, din il-gwida ser tappoġġjak biex iddawwar id-diskussjonijiet tiegħek f'riżultat ċar.

Id-dibattiti tal-Peer Parliament għandhom x'jaqsmu ma' tliet suġġetti ewlenin:

Għal kull wieħed minnhom, aħna ppreparajna materjali li se jinformaw u jiggwidaw id-diskussjoni tagħkom. Kull suġġett jikkonsisti minn żewġ mistoqsijiet prinċipali u diversi soluzzjonijiet potenzjali li l-grupp tiegħek se jiddibatti dwarhom. Il-materjali se jgħinukom titgħallmu aktar dwar kull waħda mill-għażliet proposti, qabel ma tiddiskutu l-vantaġġi u l-iżvantaġġi tagħhom. Izda, ovvjament, dan m'għandux ikun limitat biss għal dak li nissuggerixxu aħna – irridu nisimgħu mingħandkom! Ikkontribwixxu l-ħsibijiet, l-ideat u s-soluzzjonijiet tagħkom stess waqt id-dibattitu.

Wara li l-grupp tagħkom ikun tgħallem dwar is-soluzzjonijiet potenzjali u ddiskuta l-impatt tagħhom, ikun wasal il-ħin għall-votazzjoni. Inti se tkun qed tmexxi vot tal-grupp, billi tistaqsi lil kull membru tal-grupp biex jikklassifika l-għażliet differenti minn dawk li tappoġġjaw l-aktar sa dawk li tappoġġjaw l-inqas. Bħala l-ospitant, int ser tgħodd il-voti, tirrekordja r-riżultati u taqşam l-esperjenza tiegħek permezz tal-Patt Ewropew dwar il-Klima.

Għalkemm aħna nipprovdok b'xi linji gwida, il-Peer Parliaments huma maħsuba biex ikunu konverżazzjonijiet każwali dwar il-klima aktar milli dibattiti formali. Jekk tiżgura li l-mistednin tiegħek iħossuhom rilassati tkun qed tteġġeg li ssir diskussjoni aħjar. **Sabiex nappoġġjawk f'dan, aħna ppreparajna struttura għall-Peer Parlament tiegħek li se tgħinek tiggenera riżultati interessanti u sinifikattivi.**

X'inhuma l-ħames passi biex tospita Peer Parliament?

L-EWWEL PASS:

Kif tipprepara ruħek

L-ewwel pass huwa li tipprepara għad-dibattitu qabel ma dan jibda. Bi ftit preparazzjoni biss se tgħin biex il-konverżazzjoni timxi mingħajr xkiel.

- **Laqqa' flimkien lill-mistednin tiegħek:** Stieden 5–10 persuni li huma interessati li jieħdu sehem f'diskussjoni. Dawn jistgħu jkunu difensuri mgħarrfa tal-klima, jew persuni li s-sugġett tal-klima huwa kompletament gdid għalihom. Aktar ma jkun imħallat il-grupp, aktar se tkun interessanti d-diskussjoni. Inti tista' tistieden ħbieb, membri tal-familja, kollegi, ġirien – l-għażla f'idejk.
- **Aghżel post:** Wara dan, aħseb f'post fejn se jsir id-dibattitu. Dan jista' jkun l-eqreb kafetterija, park lokali jew anke s-salott tiegħek. Ara li l-mistednin tiegħek ikunu komdi u li ma jkunx hemm ħafna storbju fl-isfond – huwa importanti li l-mistednin tiegħek jinstemgħu.
- **Ipprepara ruħek:** Aħna se nipprovdok **b'materjali tat-tagħlim** li fihom xi fatti, ċifri u informazzjoni rilevanti biex jagħtu bidu għad-dibattitu. Ara li tippreparahom għall-mistednin tiegħek biex jaqrawhom – jew anke ibgħathom bl-email qabel. Jekk meħtieġ, tista' tistampahom, iżda nirrakkomandaw li tuża l-verżjoni diġitali.
- **Kun miftuħ(a) għall-kreattività:** Aħna rridu li l-mistednin tiegħek jikkontribwixxu b'ideat innovattivi u wiesgħa! Inti tista' tgħinhom ikunu kreattivi billi tipprovdni pinen u karti, kif ukoll xi ikel u xorb biex ikollhom l-enerġija.
- **Agħti kas il-ħin:** Li żzomm il-ħin huwa importanti. Ara li d-diskussjonijiet jimxu mingħajr xkiel billi żzomm il-ħin għas-sezzjonijiet differenti tad-dibattitu jew taħtar membru tal-grupp tiegħek biex iżomm mal-iskeda.

IT-TIENI PASS:

Merħba u introduzzjoni

15'

Merħba (madwar 5 minuti)

- Atmosfera pożittiva u amikevoli hija kruċjali biex il-Peer Parliament jirnexxi – din se twassal għal diskussjoni aktar vivaċi u eżiti aħjar. Ilqas lill-mistednin tiegħek u ara li dawn ikunu kollha saru jafu lil xulxin. Inti mbagħad tista' tintroduċi s-sugġett tad-dibattitu u tipprovdni informazzjoni Prattika dwar id-diskussjoni.

Introduzzjoni (madwar 10 minuti)

- **Introduċi l-għan tad-diskussjoni** u ara li l-mistednin kollha jkunu fehma l-istess haġa. Spjega l-għan, l-iskeda u l-istruttura tad-dibattitu, kif ukoll ir-rwol tiegħek bħala l-ospitant. Għid lill-mistednin tiegħek li inti se tkun responsabbli biex iżżomm id-diskussjoni attiva u ffukata, u biex toħloq ambjent li fih kulhadd se jkollu l-opportunità li jipparteċipa. Spjega li inti se żżomm il-ħin u taċċerta ruħek li l-għan tad-dibattitu jinkiseb. U tinsieix: inti tista' tipparteċipa wkoll fid-dibattitu u l-votazzjoni, bħall-mistednin l-oħra.
- **Introduċi l-mistednin tiegħek għal dawn is-sitt regoli bażiċi għad-dibattitu.**
  1. Kun kostruttiv(a), trasparenti u onest(a).
  2. Tkellem biss meta jmissek.
  3. Żomm mal-limitu ta' ħin meta titkellem.
  4. Kulhadd għandu jitkellem tal-inqas darba. Il-Peer Parliaments huma spazju sikur li fih wieħed jista' jsejma l-ideat tiegħu.
  5. Halli persuni oħrajn jispicċaw jikkellmu qabel tibda inti.
  6. Isma' lill-oħrajn u apprezza d-diversità tal-opinjoni jiet fil-grupp. Ma hemm l-ebda risposta ġusta, żbaljata, tajba jew ħażina.
- L-ewwel ċirku ta' introduzzjoni: Staqsi lill-mistednin jintroduċu lilhom infushom u jaqsmu storja divertenti jew interessanti mill-ħajja ta' kuljum reċenti tagħhom li hija marbuta mas-sugġett tad-dibattitu (mobilità, enerġija jew konsum).

IT-TIELET PASS:

Mistoqsija tad-dibattitu 1

45-60'

TGHALLMU: Aqraw il-kuntest (mill-materjali tat-tagħlim) u tgħallmu dwar l-għażliet differenti (madwar 15-il minuta)

- Bħala ospitant, aqra l-mistoqsija u s-soluzzjonijiet potenzjali, u ara li l-informazzjoni tkun ċara għal kulhadd. L-għażliet se jiġu spjegati f'aktar dettall fis-sezzjonijiet li jmiss.
- Inti tista' titlob lil membru tal-grupp biex jaqra jgħajjat l-informazzjoni generali dwar il-kuntest.
- Jekk meħtieġ, agħti lil kulhadd ħin biex jaqra l-informazzjoni aktaraktar speċifika dwar kull għażla.
- Staqsi lill-mistednin iqisu kwalunkwe vantaġġ jew żvantaġġ li jistgħu jimmaġinaw għal kull soluzzjoni potenzjali.

IDDISKUTU: Immodera d-diskussjoni u isma' l-fehmiet ta' kulhadd (madwar 30 minuta)

- Meta l-mistednin kollha jkunu spiċċaw jaqraw, ibda d-diskussjoni.
- Agħti lil kulhadd l-opportunità li jtkellem mingħajr interruzzjoni. Agħti spazju għal aktar kummenti biss wara li kull mistieden ikun tkellem.
- Uża l-mistoqsijiet ta' gwida li ġejjin:
  - Liema mill-erba' għażliet mogħtija tippreferi? Liema l-inqas li togħgħbok? **Għaliex?**
  - Tista' taħseb f'modi oħra kif tista' tinkiseb in-newtralità klimatika f'dan il-qasam? Kif tiddekrivi (il-ħames) għażla addizzjonali?
- Ikteb l-ideat addizzjonali li jissemmew fid-diskussjoni u ħalli l-grupp jiddeċiedi liema idea jixtiequ jżidu mal-votazzjoni (li trid tinkiteb bħala "Option E" (Għażla E)). Jekk ma jintlaħaqx ftehim ċar, ivvutaw fuq il-proposti differenti billi tgħollu idejkom.

IVVUTAW: Issorvelja l-proċedura tal-votazzjoni (madwar 15-il minuta)

- Meta d-diskussjoni tkun intemmet, ħabbar li sar il-ħin biex tittiehed deċiżjoni dwar il-klassifikazzjoni finali tal-grupp tiegħek. Inti tista' tuża l-proċedura ta' votazzjoni deskritta hawn, iżda tista' wkoll tagħzel mekkaniżmu differenti għat-teħid ta' deċiżjonijiet.
- Itlob lil kull mistieden jagħti **l-ogħla punteġġ lill-għażla preferuta tiegħu (ħames punti), it-tieni għażla l-aktar preferuta erba' punti**, u l-bqija, sakemm l-għażla l-inqas preferuta tingħata punt wieħed.
- Itlob lill-mistednin jimlew id-dokumenti tal-votazzjoni (fl-aħħar tal-gwida) jew iġbor il-punteġġi mingħandhom inti stess. Bħala l-ospitant, huwa l-kompitu tiegħek li tgħodd il-voti u tniżżel il-punteġġ totali għal kull għażla fuq il-karta tal-punteġġi. Inti mbagħad għandek tikteb u tħabbar il-klassifikazzjoni globali finali tal-grupp tal-għażliet kollha.
- Jekk ikun hemm żewġ għażliet bl-istess numru ta' punti, itlob lil kulhadd jgħolli idejh biex tiddetermina liema hija dik l-aktar preferuta.

IR-RABA' PASS:

Mistoqsija tad-dibattitu 2

45-60'

Irrepetu l-elementi tat-Tielet Pass (TGĦALLMU, IDDISKUTU, IVVUTAW), billi din id-darba tiffokaw fuq il-Mistoqsija tad-dibattitu 2.

**Kif nieklu u
nikkonsmaw**

**Kif
naghmlu
l-energija
tajba
għall-ambjent
u ġusta**

**Kif immorru
minn post
għal ieħor**

Ballots for question 1

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Score sheet

Option	Points	Rank
A		
B		
C		
D		
E		

Ballots for question 2

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Points	Option
5 points	
4 points	
3 points	
2 points	
1 point	

Score sheet

Option	Points	Rank
A		
B		
C		
D		
E		